Lietas Nr. C37090916
Lietas arhīva Nr. C-0909-16/5

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Tukumā, 2016.gada 31.oktobrī

Tukuma rajona Tiesa
šādā sastāvā: tiesnese I.Mudele
izskatīja rakstveida procesā civillietu /pers. A/ maza apmēra prasībā par uzturlīdzekļu piedziņu no /pers. B/.
Tiesa

k o n s t a t ē j a

2016.gada 8.augustā /pers. A/ (turpmāk prasītāja) iesniegusi tiesā prasības pieteikumu maza apmēra prasībā par uzturlīdzekļu piedziņu no /pers. B/ (turpmāk atbildētājs).

Pamatojoties uz Civillikuma 179.pantu, 2013.gada 15.janvāra Ministru kabineta noteikumiem Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam", prasītāja lūdz piedzīt no atbildētāja uzturlīdzekļus bērnam /pers. C/, dzimis /datums/, ik mēnesi 111,00 *euro*, bet ne mazāk par 30 % no Ministru Kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, sākot no prasības iesniegšanas dienas līdz bērna pilngadībai.

Prasības pieteikumā norādīts, ka prasītāja ar atbildētāju dzīvoja kopdzīvē, laulība nebija noslēgta. 2015.gada aprīlī kopdzīvi pārtrauca, jo atbildētājs pastiprināti lietoja alkoholu. Tas būtiski ietekmēja bērna labsajūtu un kopdzīvi kopumā. Ar atbildētāju savstarpēji prasītāja vienojusies, ka atbildētājs uzturlīdzekļus bērna uzturam maksās labprātīgi. 2015.gada aprīlī tika samaksāti 70,00 *euro*, maijā – 86,00 *euro* un jūlijā – 70,00 *euro*. Atbildētājs nepilda savstarpējo norunu, tāpēc prasītāja spiesta vērsties tiesā.

Prasītāja prasības pieteikumā norādījusi, ka nevēlas, lai notiktu uzklausīšana tiesas sēdē.

2016.gada 9.augustā tiesa atbildētājam, saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{21}panta pirmās daļas noteikumiem, nosūtīja uz atbildētāja deklarēto dzīvesvietu prasības pieteikumu kopā ar paskaidrojuma veidlapu, nosakot termiņu paskaidrojumu iesniegšanai līdz 2016.gada 24.augustam (lietas 12.lapa).

2016.gada 22.augustā Tukuma rajona tiesā saņemts atbildētāja paskaidrojums prasības pieteikumam maza apmēra prasībā par uzturlīdzekļu piedziņu (lietas 18.-19.lapa). Paskaidrojumā atbildētājs norādījis, ka prasību atzīst daļēji, jo ir 3.grupas invalīds un bezdarbnieks. Patreizējie ienākumi ir 64,00 *euro* un bezdarbnieka pabalsts, tādēļ lūdz atbrīvot no tiesas izdevumu samaksas. Nevēlas, lai notiktu uzklausīšanas tiesas sēdē.

Civilprocesa likuma 250.^{25}panta pirmā daļa nosaka ja tiesa neizskata lietu tiesas sēdē saskaņā ar šā likuma 250.^{26} pantu, lietu izskata rakstveida procesā, laikus paziņojot pusēm par datumu, kad tiesas kancelejā varēs saņemt sprieduma norakstu, kā arī informē par tiesas sastāvu, kas izskatīs lietu, un izskaidro tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim. Datums, kad sprieduma noraksts ir pieejams tiesas kancelejā, uzskatāms par sprieduma sastādīšanas datumu.

2016.gada 24.augustā pusēm nosūtīts tiesas paziņojums par rakstveida procesu 2016.gada 31.oktobrī (lietas 23.-24.lapa).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{22} panta pirmo daļu, pusēm izskaidrotas pušu procesuālās tiesības, puses ir informētas par tiesas sastāvu, kā arī izskaidrotas tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim.

Puses nav pieteikušas noraidījumu tiesnesei.

Novērtējusi rakstveida pierādījumus un apsvērusi prasības pieteikumā norādītos argumentus, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma - piedzenams valstī noteiktais minimālais uzturlīdzekļu apmērs.

Civillikuma 179.pants nosaka, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt.

Tas nozīmē, ka atbildētājam ir pienākums uzturēt bērnu.

Bērna uzturēšana gulstas uz abiem vecākiem, tātad prasītājai un atbildētājam samērā ar savu mantas stāvokli ir jāpiedalās bērna uzturēšanā.

Bērna aprūpe nozīmē viņa uzturēšanu, t.i., ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu un viņa izglītošanu un audzināšanu (garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšana, pēc iespējas ievērojot viņa individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam).

Minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

Saskaņā ar 2013.gada 15.janvāra Ministru kabineta noteikumu Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" 2.punktu, katra vecāka pienākumu ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus šādā apmērā - katram bērnam no viņa piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai – 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas un katram bērnam no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Saskaņā ar 2015.gada 24.novembra Ministru kabineta Noteikumiem Nr.656 „Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu" no 2016.gada 1.janvāra Ministru kabineta noteiktais minimālās mēneša darba algas apmērs ir 370 *euro*.

Pamatojoties uz minēto no 2016.gada 1.janvāra Ministru kabineta noteikto minimālo uzturlīdzekļu summa bērnam līdz 7 gadu vecumam ir 92,50 *euro* mēnesī, bet pēc 7 gadu vecuma –111,00 *euro* mēnesī.

Ņemot vērā to, ka prasītāja lūdz piedzīt no atbildētāja valstī noteiktos minimālos uzturlīdzekļus, tiesa, vadoties pēc Augstākās tiesas tiesu prakses apkopojumā „Par ģimenes tiesību normu piemērošanu" paustajām atziņām, atzīst, ka spriedumā nav nepieciešams norādīt un vērtēt bērna uzturam nepieciešamo ikmēneša aprēķinu, kā arī pušu mantisko stāvokli.

Ar dzimšanas apliecības Nr. /apliecības numurs/ kopiju pierādīts, ka atbildētājs /pers. B/ ir bērna /pers. C/, dzimis /datums/, tēvs, bet prasītāja - māte (lietas 8.lapa).

Tiesa konstatē, ka uz lietas izskatīšanas brīdi /pers. C/ ir 12 (divpadsmit) gadi.

Samērojot bērna vajadzības ar abu vecāku spējām un mantisko stāvokli un ņemot vērā valstī noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru, tiesa atzīst, ka uzturlīdzekļu apmērs nosakāms bērnam 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, jo vecāku pienākums ir rūpēties par bērnu, t.i. nodrošināt viņam ēdienu, apģērbu, mājokli un veselības aprūpi, bērna kopšanu, viņa izglītošanu un audzināšanu.

Ar Kandavas novada domes izziņām Nr.3-11-1/195 un Nr.3-11-1/196 no 08.08.2016. pierādīts, ka bērns dzīvo pie prasītājas (lietas 10.-11.lapa).

Atbildētājs iesniedzis Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas Kuldīgas nodaļas lēmuma Nr.39-2016-1790 kopiju no 31.05.2016., no kuras izriet, ka atbildētājam nolemts noteikt vispārējo darbspēju zaudējumu 25%-59% un noteikt trešās grupas invaliditāti no 20.05.2016. līdz 19.05.2017. (lietas 20.lapa).

Pierādījumus par saviem ienākumiem atbildētājs nav iesniedzis, bet paskaidrojumā norādījis, ka saņem invaliditātes pabalstu 64,00 *euro* un bezdarbnieka pabalstu.

Uz tiesas veikto pieprasījumu Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra 2016.gada 15.augustā izsniedza izziņu Nr.16/1576412 un Nr.16/1576408, ka atbildētājs 2016.gada 21.jūnijā ir izbeidzis darba tiesiskās attiecībās ar SIA "BALTIJAS APAĻKOKU EXPORTS" un no 2016.gada jūnija saņem invaliditātes pensiju (lietas 14.-17.lapa).

Pēc tiesas ieskata, atbildētājam jāsniedz materiāla palīdzība bērnam un pastāvīgu ik mēneša ienākumu neesamība neatbrīvo viņu no pienākuma uzturēt bērnu un maksāt uzturlīdzekļus valstī noteiktajā minimālajā apmērā.

Tiesa uzturlīdzekļu apmēru nosaka, vadoties no konkrētiem lietas apstākļiem, kas raksturo bērna vajadzības un vecāku attiecīgā brīža iespējas tās apmierināt, kā arī no noteiktā minimālā uzturlīdzekļu apmēra, kuru atbildētājam ir pienākums maksāt.

Tiesa atzīst, ka uzturlīdzekļi piedzenami līdz bērna pilngadībai. Uzturlīdzekļi piedzenami no prasības celšanas tiesā, tas ir no 2016.gada 8.augusta, jo ar prasības celšanas brīdi attiecīgā persona uzsāk savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju tiesā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma (CPL) 43.panta pirmās daļas 3.punktu prasītāja no tiesas izdevumu maksāšanas ir atbrīvota. Prasījums apmierināts pilnā apmērā.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 42.panta pirmajai daļai tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bija atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījumu daļai.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 3.punktu prasības summa prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu ir maksājumu kopsumma par vienu gadu. Konkrētajā gadījumā tas atbilst 1332,00 *euro* (111,00 *euro* x 12 mēneši = 1332,00 *euro*), no kuriem atbilstoši Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta a) apakšpunktam aprēķināma valsts nodeva 15 procenti no prasības summas, bet ne mazāk par 71,14 *euro*. Attiecīgi valsts nodeva maksājama 199,80 *euro* apmērā (1332,00 *euro* x 15% = 199,80 *euro*).

Turklāt, saskaņā ar Civilprocesa likuma 39. un 40.pantu, iesniedzot prasības pieteikumu jāiemaksā ar prasības pieteikuma noraksta un tiesas pavēstu piegādāšanu un izsniegšanu saistītie izdevumi.

Kopējie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par prasības pieteikuma noraksta, tiesas paziņojumu un pavēstu nosūtīšanu pusēm atbilstoši lietā esošai izziņai par ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi veido 7,35 *euro* (lietas 2.lapa).

Līdz ar to kopējā tiesas izdevumu summa ir 207,15 *euro*.

Atbildētājs lūdzis atbrīvot viņu no tiesas izdevumu samaksas, norādot, ka ir 3.grupas invalīds un bezdarbnieks. Patreizējie ienākumi ir 64,00 *euro* un bezdarbnieka pabalsts.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta 4.daļu, tiesnesis, ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, ir tiesīgs atbrīvot pilnīgi vai daļēji no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos, kā arī atlikt valsts ienākumos piespriesto tiesas izdevumu samaksu vai sadalīt to termiņos.

Tā kā atbildētājs ir 3.grupas invalīds, saņem invaliditātes pensiju un bezdarbnieka pabalstu, un tiesas izdevumu piedziņa no atbildētāja varētu ietekmēt viņa mantisko stāvokli, tādējādi apgrūtinot viņa spēju maksāt uzturlīdzekļus, tiesa atzīst par iespējamu atbrīvot atbildētāju no kopējās tiesas izdevumu 207,15 *euro* samaksas.

Ievērojot Civillikuma 179.pantu un Civilprocesa likuma 43., 193., 204.^{1}, 250.^{25}, 250.^{27}pantu, Tiesa

n o s p r i e d a

apmierināt pilnībā /pers. A/ maza apmēra prasību par uzturlīdzekļu piedziņu no /pers. B/.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus bērnam /pers. C/, personas kods /personas kods/, ik mēnesi 30% (trīsdesmit procenti) apmērā no Ministru Kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, sākot no 2016.gada 8.augusta līdz bērna pilngadībai.

Uzturlīdzekļu samaksa veicama ar pārskaitījumu uz /pers. A/, personas kods /personas kods/, norēķina kontu Nr. /konta numurs/, AS "SEB banka".

Atbrīvot /pers. B/, personas kods /personas kods/, no kopējās tiesas izdevumu 207,15 *euro* (divi simti septiņi euro 15 centi) samaksas.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Zemgales apgabaltiesā 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas 2016.gada 31.oktobra, apelācijas sūdzību iesniedzot Tukuma rajona tiesā.

Tiesnese I.Mudele